

Posudek vedoucího diplomové práce *Pojmy dekadence a zdraví v Nietzscheho pozdní filosofii* předložené Markem Vodičkou

Předložená práce se věnuje Nietzscheho pozdní tvorbě nacházející se již na hranici přičetnosti, a proto je o to obtížnější k uchopení a výkladu. Je to etapa Nietzscheho záměru *přehodnocování hodnoty hodnot*, které zdeformovaly nejen člověka, ale především samotné pojmání života. Konkrétní podobou, jak uchopit hodnotu života samého, a tím i lidství člověka, je pojem zdraví, který je u Nietzscheho pojmem zásadním po celou dobu jeho tvorby: snad i proto, že jeho zdraví bylo velice chatrné. Komplementárním protikladem k pojmu zdraví však není prostě nemoc, ale pojem degenerace, což odkazuje k zásadnějšímu pojetí nežli pouhému *stavu lidského zdraví*, totiž k tomu, že zdraví a jeho protiklad degenerace jsou výrazy stavu či úrovně, ba samotné povahy (Wesen) *žítva jako takového*, resp. fází vzestupu života (zdraví), či naopak jeho upadání (degenerace).

Pozdní Nietzscheho tvorbu reprezentují spisy *Případ Wagner*, *Soumrak bůžků*, *Ecce homo*, *Nietzsche kontra Wagner* a *Antikrist*, kterým není věnována zase až tak velká pozornost právě pro jejich hraničení s nepřičetností. Nietzsche v nich razí a rozvíjí pojem dekadence jakožto symptom degenerace stojící komplementárně proti zdraví, se kterým se dokonce i mísí, což je právě ta největší hrozba pro Nietzscheho, který shledává svou úlohu myslitele v diagnostice stupňů a typů dekadence kontaminujících a jako jed otravujících zdraví, které chce chránit před touto infekcí dekadence. To vede k intenzivní *kulturní kritice*, kterou předložená práce konkretizuje – a v tom shledávám nejzajímavější část předložené práce – *na příkladu hudby*, a to v podobě srovnání wagnerovské hudby reprezentující dekadenci s hudbou G. Bizeta demonstrující situaci či stav vzestupné tendence života neboli zdraví (str. 55-66 předložené práce). Jde o kontrast Wagnerovy morbidní těžkosti (stahující dolů, tzn. degenerativní) pro masy (vulgární) a naopak Bizetovy taneční lehkosti povznášející život do výše (vznešené) a k růstu. Zatímco Wagner „je ideálním skladatelem pro tuto v zásadě nemocnou moderní populaci“ (s. 62), Bizetova hudba „člověka *energetizuje*, posiluje jeho vitalitu, tedy onu (sebe)organizující sílu těla, a tím v podstatě jeho *vůli*“ (s. 57), čímž člověka „*kultivuje*, činí jej lepším“ (ibid.). Stávat se lepším je pak uloženo jednotlivci jakožto imperativ oproti převládající falešnosti „demokraticky“ smazávající *rozdíly* mezi panským (vznešeným, zdravým) a otročským (dekadentním, resentmentálním, mrzkým). Zde se implicity v transformované podobě *snad* dostává znovu ke slovu někdejší kontrast mezi apollinským zdáním *povrchu* a dionýskou *bloubkou* z Nietzscheho prvotiny *Zrození tragédie z ducha hudby*.

V době, kdy se odborný zájem o Nietzscheho snaží učinit ho politicky korektním (viz celý dekadentní projekt *Historicko-kritického komentáře k Nietzscheho spisům* pod vedením Urse Andrease

Sommerera) a přijatelným pro momentálně „správné“ názory (nová totalita se svou silící názorovou cenzurou v odborných časopisech), které totiž Nietzsche ve svých spisech (NB. těch pozdních!) nemilosrdně kácí, je potřeba poctivé četby jeho spisů vyšší než snad kdy jindy, resp. je nejvyšší od doby někdejší totality bolševické z Východu. Nynější postupující bolševická totalita přicházející ze Západu pracuje na tom, aby se Nietzscheovy kulturně-kritické myšlenky *překroutily* ve prospěch hájení momentálních „správných“ názorů,¹ a proto je diplomová práce Marka Vodičky vlastně výjimkou, protože se věcně správně nezastavuje před zlatými telaty „těch správných“ hodnot jako např. demokracie, ale spolu s Nietzschem přemýšlí o tom, co se skutečně děje v základu naší dějinné situace.

Diplomovou práci Marka Vodičky bez výhrad **doporučuji k obhajobě** s návrhem hodnocení **výborně**.

4. září 2020

Doc. Aleš Novák, Ph.D.

---

¹ Nejnověji publikovaný svazek NK 1.2 k *Nečasovým úvahám* je toho groteskním, *vpravdě však zruďným* příkladem, jsa upachtěnou snahou překroutit Nietzscheovy břitké a trefné a stále aktuální kritiky tak, aby byly konformní s těmi momentálně „správnými“ postoji a názory, které se dnes *veřejně* vymáhají.